

Monique și ideea europeană

BRUXELLES

Sunt în Belgia pentru patru zile, participând la un colocviu Kazantzakis, contradictoriu ca și opera și personalitatea scriitorului. Profit de ocazie pentru a discuta cu Monique Dorsel detalii legate de spectacolul **Plumb** după Bacovia, dar mai ales despre **Salomeea**. Cădem repede de acord că Bacovia trebuie să rămână în limitele unui spectacol-lectură, cu ilustrații muzicale și verbale (vocea lui Bacovia citind din opera proprie). În ce privește **Salomeea**, lucrurile se complică, în sensul bun și plăcut al cuvântului și înspre binele spectacolului, care ne atrage din ce în ce mai mult. Timp de două zile trasăm datele spectacolului și facem conferințe telefonice cu Thomas De Mallet Burgess. E la Londra și pare și el atins de entuziasmul molipsitor al lui Monique, care întreabă la fiecare pas: „Nu-i așa că-i formidabilă ideea?”. Care idee? De exemplu, aceea de a combina muzica de sfârșit la mileniu cu verbul lui Wilde. Este deja un pas original, care va pune la încercare imaginația și inspirația regizorului. Pe urmă, muzica va trebui adaptată vocii Fionei McAndrew.

Am primit asigurări că scenariul ne va fi trimis în jur de 10 octombrie și am stabilit ca repetițiile să înceapă pe 28 noiembrie, iar premiera să fie pe 11 decembrie, cu specificația că Thomas va merge între timp de două ori la Bruxelles pentru a începe lucrul cu echipa (scenografi, maestru de lumini, o parte din actori). De asemenea, mă voi vedea cu el și cu Fiona la Londra, între 19 și 26 noiembrie, pentru a repeta scenele mele. Am aflat cu surpriză că Oscar Wilde a scris **Salomeea** în franceză, deci va fi fatalmente un spectacol bilingv (textul original

francez al lui Wilde va trebui combinat cu pasaje în engleză, pentru că regula festivalului este aceea de a juca autorii în limba țării lor). Este, de asemenea, o chestiune de strategie culturală aceea de a avea spectacole în toate limbile țărilor participante la festival, pentru că toată această manifestare teatrală este itinerantă: rând pe rând, toate piesele vor fi prezentate, după seria de la Bruxelles din decembrie 1997, de-a lungul anilor 1998, 1999 și 2000 în Anglia, Portugalia, Austria și, se speră, România.

Înainte de a pleca, Monique mă întreabă serios. „Oare nu crezi că-i vom scandaliza pe criticii literari punându-i pe Wilde și Cehov printre simbolisti?”. I-am răspuns: „Monique, importantă e ideea de creativitate!”

LONDRA

Orașul de pe Tamisa continuă să nu-și dezmințască renumele. Chiar dacă traficul este aproape paralizant (cineva spunea că Londra este un oraș care nu mai mișcă, ci stă pe loc), atmosfera, gesturile oamenilor, ambianța și decorul străzilor te fac să aștepti să te întâlnești din clipă în clipă, la o trecere de pietoni, cu Oscar Wilde. Dar nu-l întâlnești... Poți, însă, să admiri numeroase familii arabe sau indiene care adoră faptul de a descinde din bătrânele taxiuri, negre ca niște bondari, în fața magazinului Marks & Spencer. De ce vin ei cu frenezie numai și numai la acest magazin, nu știu... Adevărul este că ar avea de unde alege...

Într-o săptămână capricioasă, când soarele și ploaia se disputau la fiecare trei-patru minute, l-am revăzut pe regizorul De Mallet Burgess, care mi-a expus, în fața unui ceai fierbinte, concepția regizorală a **Salomeei**

noastre. El dorește ca Irod, Irodiada și Salomeea, îmbrăcați toți trei în smokinguri uzate, să reprezinte o societate umană în fantastică decadentă. Prin contrast, Ioan Botezătorul (personajul jucat de mine), în carcerat în această lume, va fi o arătare străbătută de frisoane, fanatic și înțelept, sfâșiat în deșiratele sale straie albe. Cum Ioan Botezătorul vine din "altă lume", regizorul dorește ca vorbele sale să fie spuse în engleza veche, ce are rezonanțe aproape tragice, cu accente de rigoare și profunzime, în straniu contrast cu franceza fragilă, superficială și cinică a celorlalți. Personajul cântat va fi cel al Lunei, o reflexie ideală a Salomeei, care va folosi de asemenea un libret scris în engleză. În cazul Lunei, care va proiecta imaginea Salomeei într-o zonă celestă, combinația limbii engleze cu cea franceză va fi și mai spectaculoasă, pentru că cele două personaje nu se vor completa numai unul pe celălalt, ci se vor și întrepătrunde, având pe alocuri o suprapunere de vorbe în cele două limbi. Regizorul mi-a mai mărturisit că a fost tentat la un moment dat să combine piesa lui Wilde cu opera lui Richard Strauss, care a fost scrisă în aceeași perioadă "simbolist târzie", dar că ideea nu poate fi susținută nici de vocea Fionei McAndrew, nici de limitele financiare ale teatrului, ce nu poate asigura prezența unei orchestre, nici măcar reduse. Nu mai rămâne decât să aștept cu nerăbdare cele șase zile care mă separă de prima lectură la Bruxelles.

Plec de la Londra cu bagaje care trag întotdeauna prea greu și cu regretul că nu mă voi putea bucura de ambianța unică pe care orașul o oferă de Crăciun. Mi se pare că a te afla la Londra de Crăciun este ca și cum ți-ai vizita bunicii.

Radu Duda